

X2-RAPPORT FRÅN FoU-GRUPPEN INOM FÖRDUBBLINGSPROJEKTET

*[Rapport från en branschgemensam expertgrupp inom
Partnersamverkan för en fördubblad kollektivtrafik]*

**Beslutad av Partnersamverkan
för en fördubblad kollektivtrafik
Juni 2012**

SVENSKA
TAXIFÖRBUNDET

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Branschföreningen
Tågoperatörerna

Sveriges
Kommuner
och Landsting

TRAFIKVERKET

SAMMANFATTNING

För att stödja arbetet med att fördubbla kollektivtrafiken är forskning och kunskapsöverföring av fundamental betydelse. Fördubblingsprojektets styrgrupp gav i mars 2011 Charlotte Rosengren Edgren i uppdrag att som projektledare för FoU-gruppen inom fördubblingsprojektet definiera kunskapsbehov samt att föreslå forsknings- och utvecklingsområden (FoU) och lämplig samverkan mellan kollektivtrafikbranschen och forskningsvärlden, i det följande kallad "akademien". I uppdraget ligger också att kommunicera ut forskningsresultat och återföra erfarenhet.

Ett deluppdrag var att konkretisera "det hållbara samhället". Gruppens förslag är följande:

"Det hållbara samhället är ett samhälle där medvetenheten från miljö- och klimatsynpunkt ständigt förbättras, där människors och företags behov av rörlighet och tillgänglighet främjas, där aktörerna inom kollektivtrafiken har möjlighet att utveckla sin verksamhet, och där stat, landsting, kommuner och andra myndigheter skapar bra förutsättningar för kollektivt resande, bl.a. genom en bra infrastruktur och samhällsplanering"

En given utgångspunkt för FoU-gruppen har varit att fokusera på resenärens förutsättningar och behov. Gruppen föreslår i denna rapport ett antal angelägna forskningsområden och ett antal aktiviteter för att överbrygga gapet mellan akademi och kollektivtrafikbransch samt att stimulera forskning och inspirera till erfarenhetsutbyte.

- För att få överblick har FoU-gruppen sammanställt och gjort ett urval av särskilt intressanta forskningsresultat och pågående uppdrag inom områdena politisk styrning, samhällsplanering, drivkrafter för resande, affärsmodeller och teknik.
- Kollektivtrafikens utbud, finansiering, organisation och styrning är även fortsättningsvis angelägna forskningsområden. Inte minst är det viktigt att belysa hur man fångar nästa generations resenärer som medverkande i kollektivtrafikplaneringen.
- Goda exempel på forskningsarbeten och utredningar bör förmedlas i ökad omfattning till kollektivtrafikföretag. Branschens aktörer bör ta en mer aktiv roll i att förmedla och informera om genomförda och pågående forskningsuppdrag, bl.a. inom ramen för kunskapslyftet.

FoU-gruppen är beredd att under år 2012 fortsätta som referensgrupp och aktivt medverka i arbetet med att etablera ett nationellt centrum för forskning och

innovation i samverkan mellan bransch, samhälle och akademi för en kunskapsbaserad kollektivtrafik med fokus på storstadsregionerna.

INNEHÅLL

X2-rapport från FoU-gruppen inom Fördubblingsprojektet.....	1
SAMMANFATTNING	2
INNEHÅLL.....	4
INLEDNING.....	5
UPPDRAGET.....	5
Arbetsmetod	6
NULÄGE OCH ANALYS.....	6
Inriktning och avgränsning av arbetet.....	6
Iakttagelser.....	7
VISION OCH VÄRDEGRUND.....	8
SYFTE OCH AVGRÄNSNING	9
Vad ska vi göra?.....	9
För vem ska vi göra det?.....	9
MÅL.....	10
AKTIVITETER.....	10
Övergripande arbete för FoU-gruppen.....	10
Rekommendationer och förslag som vi ska kommunicera och följa upp	11
ORGANISATION.....	12
EKONOMI/FINANSIERING	12
BILAGA 1: FÄRDIGA OCH PÅGÅENDE FOU-PROJEKT I URVAL.....	13
BILAGA 2: ANGELÄGNA FORSKNINGSOMRÅDEN	14

INLEDNING

I samband med FN:s s.k. Brundtlandtrapport 1987 kom begreppet hållbar utveckling att introduceras för en bredare allmänhet. Rapporten definierade detta som en utveckling som "... tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov". Hållbar utveckling kan kopplas till det snarlika hållbart samhälle och inom ramen för Fördubblingsprojektet har det formulerats en relaterad vision: "Kollektivtrafiken är det självklara valet i ett hållbart samhälle".

Fördubblingsprojektets FoU-grupp har som ett av sina deluppdrag haft att konkretisera vad som menas med "det hållbara samhället", i syfte att göra visionen tydligare. I det arbetet har följande förslag formulerats:

"Det hållbara samhället är ett samhälle där medvetenheten från miljö- och klimatsynpunkt ständigt förbättras, där människors och företags behov av rörlighet och tillgänglighet främjas, där aktörerna inom kollektivtrafiken har möjlighet att utveckla sin verksamhet, och där stat, landsting, kommuner och andra myndigheter skapar bra förutsättningar för kollektivt resande, bl.a. genom en bra infrastruktur och samhällsplanering."

För att åstadkomma alla dessa saker bör inte minst forskning och kunskapsöverföring spela en central roll. Den här rapporten är skriven med detta som ledstjärna.

UPPDRAGET

Uppdraget i projektet har varit:

- Att definiera kunskapsbehov som underlag för forskning och kunskapsutveckling som stöd för branschens fördubblingsarbete.
- Att ta fram förslag till forskningsområden och lämplig samverkansmodell mellan forskningen och branschen samt ge förslag på hur för fördubblingsarbetet relevanta forskningsresultat kan föras ut i Kunskapslyftets olika kunskapskanaler.
- Att konkretisera den branschgemensamma visionens begrepp "ett hållbart samhälle". (Visionen lyder "Kollektivtrafiken är det självklara valet i ett hållbart samhälle")
- Att lämna förslag till styrgruppen på representanter i en särskild referensgrupp som stöd för FoU-delen av Kunskapslyftet.

Deltagare i gruppen har varit:

Charlotte Rosengren-Edgren, Svensk Kollektivtrafik, Projektledare
Cecilia Palm och Einar Tufvesson, Trafikverket

Anna Grönlund och Göran Forssén, BR
Karolina Isaksson, VTI
Elias Arnestrand, Samtrafiken/Viktoriainstitutet
Gunnar Alexandersson och Ingemar Lundin, Branschföreningen Tågoperatörerna
Frida Karlge, Göteborgs stad- Trafikkontoret
Hans Weinehall, Lennart Hamnered och Ejert Seiboldt, Taxiförbundet

Arbetsmetod

FoU-gruppen har haft månadsvisa möten under perioden. Mellan mötena har gruppens deltagare utarbetat underlag inom ramen för projektet. Deltagare i gruppen har dessutom varit med vid SAMOT:s forskarforum under våren samt varit på besök på VTI, FOKUS-nätverket. Det senare kombinerades med ett möte med biblioteket på VTI (BIC). Syftet har varit att inhämta information och diskutera möjligheterna att få ytterligare stöd i FoU-delen av Fördubblingsarbetet.

Vidare har gruppen samarbetat med Måns Lönnroth i syfte att säkerställa utbyte av kunskap och synpunkter mellan gruppen och bildandet av ett framtida Kunskapscentrum för att utveckla kollektivtrafiken i storstadsregionerna.

Gruppen har lämnat ett gemensamt svar på remissen av betänkandet "Mer innovation i transportforskning"(SOU 2010:74)

Vidare har gruppen sammanställt och lämnat en ansökan till Vinnova om stöd för att utveckla en modell för systematiskt arbete för identifiering av framtida drivkrafter för ökat resande med kollektivtrafik ("Startskottet för innovativ kollektivtrafik") och är med på ytterligare en ansökan där VTI står som huvudsökande ("Hur förverkligas ett hållbart transportsystem? Policylärdomar om kollektivtrafik på export").

NULÄGE OCH ANALYS

Inriktning och avgränsning av arbetet

FoU-gruppen har haft fokus på resenärsperspektivet. Med det menas de åtgärder och den utveckling av kollektivtrafiken som beaktar nuvarande och kommande resenärers förutsättningar och behov.

Utgångspunkten för FoU-gruppens arbete har varit att bidra till ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan bransch och akademi. Ett nära samarbete med "Lönnrothsutredningen", ett framtida Kompetenscentrum för kollektivtrafik, är etablerat. FoU-gruppen har bistått med synpunkter och erfarenheter som bör ses som viktiga och har tagits tillvara i processen med att utveckla ett Kompetenscenter. En möjlig framtida roll för FoU-gruppen kan vara att fungera som länk, eller brygga som sammanför branschen med forskningen samt att presentera resultaten i relevanta kanaler. Detta ger också möjlighet att stötta fördubblingsarbetet genom att vara en naturlig mötesplats för diskussioner som rör kollektivtrafiken.

Gruppen anser att det ligger stor potential i att etablera en arena som kan inspirera till samverkan men också att synliggöra och underlätta för alla involverade parter att främja detta samarbete. FoU-gruppen har påbörjat ett arbete med att sammanställa en lista av forskningsresultat som stimulerar ett ökat kollektivt resande. En första prioritering av resultaten enligt några valda kategorier har genomförts och dessutom finns ett förslag till hur man kan vidareutveckla och kommunicera resultaten till branschen (se Bilaga 1). Områdena är politisk styrning, samhällsplanering, drivkrafter för resande, affärsmodeller och teknik. Målet med denna sammanställning är att innehållet ska ge branschens aktörer bättre kunskap om att det finns värdefulla forskningsresultat att ta del av och därmed bidra till det övergripande målet om ett ökat kollektivt resande. Med samma utgångspunkter har gruppen också identifierat ett antal forskningsområden som är intressanta att följa och inhämta mer kunskap om (se Bilaga 2).

Iakttagelser

Gruppen konstaterar att det är ett fåtal FoU-arbeten som är enkelt tillämpbara och användbara för kollektivtrafikföretagen i syfte att de ska vara resenärskrivande. Det är svårt att finna FoU-arbeten som enskilt omfattar större områden/en helhet som kan användas för att utveckla kollektivtrafiken.

Gruppen anser att det finns utrymme för förbättringar i användningen av forskningsresultat i kollektivtrafiken för att få ett ökat kollektivt resande. Ett ökat nyttjande av forskningsarbeten kan bidra till en bättre kollektivtrafik, bättre möjligheter till ökad lönsamhet och större möjligheter till en hållbar utveckling av samhället. FoU-gruppen anser att ett brett spektrum av åtgärder kan vidtas för att forskningsarbeten ska bli använda och verkligen komma till nytta i framtiden.

Traditionellt har kollektivtrafikföretag, i synnerhet de mindre, varit återhållsamma med att anställa personer med högre akademisk utbildning på tjänstemannabefattningar. Detta kan ha berott på att det ofta ansetts vara en fördel om personen i fråga har en bakgrund i branschen. Det har även varit vanligt att personer verksamma vid kollektivtrafikföretag arbetat länge i det enskilda företaget eller i branschen. Den pågående utvecklingen mot att allt fler människor skaffar sig en högre utbildning och en ökad rörlighet mellan olika branscher i näringslivet torde kunna vara berikande för kollektivtrafikbranschen ur utvecklingssynpunkt.

Det finns flera anledningar till att det är ett avstånd mellan kollektivtrafikbransch och akademi. Den varierande aktörskartan med både små och stora företag gör att det är ser olika ut med satsningar på forskning och utveckling, den operativa verksamheten ger inte alltid utrymme för långsiktiga utvecklingsfrågor. Branschen har också varit dålig på att redovisa vilka områden/frågor som man önskat veta mer om och hur resultatet av detta arbete ska redovisas.

Akademien varit mindre framgångsrik i att lyckas inspirera fler aktörer att använda forskningsrön som strategiskt inspel i sin verksamhet då kollektivtrafikbranschen inte har en tradition av att arbeta med dessa frågor men också att

kulturen inte har främjat denna typ av arbete. Många gånger har strategiskt arbete varit nedprioriterat pga. hög operativ belastning. Det har också varit svårt att motivera investeringar i tid och pengar i denna typ av verksamhet då det handlar om ett långsiktigt arbete som kan vara svårt att "räkna hem" i innevarande budget.

På motsvarande sätt har akademien inte heller alltid haft fokus på att föra ut sina resultat i verksamheten, man har inte premierats för genomförande utan haft andra mått för framgång. Samverkan mellan akademien och kollektivtrafikbranschen har varit dålig, både vad gäller att redovisa och att få genomslag för vilka områden/frågor som är viktiga men också om hur resultatet av detta arbete ska redovisas. Det finns dock några positiva exempel där samarbetet mellan akademi och praktik fungerat väl. Ett sådant är Värmlandstrafikprojektet (R3 i Värmland www.varmlandstrafik.se/r3), projektet den Goda Staden, några projekt om kvalitetssäkring av yrkestrafiken m m.

En ytterligare iakttagelse är att strategiskt arbete är beroende av en kontinuerlig uppdatering och aktualitet. Det krävs förståelse för att arbetet inte ger kortsiktiga resultat utan befinner sig på den strategiska nivån i verksamheten. Detta förutsätter därmed ett insiktsfullt ledarskap i de verksamheter som berörs och att man också har rätt kompetens och resurser för att vara framgångsrik.

Dessutom krävs en kontinuerlig kvalitetssäkring i form av uppföljning av kriterier och aktiviteter som identifierats som drivkrafter för resande med kollektivtrafik. Det innebär att det måste finnas en tydlig process för överlämning och mottagande mellan utveckling/förnyelse och genomförande, men också en process för kvalitetsuppföljningen. Vi måste kunna mäta resultatet i form av hur genomförandet möter de uppsatta målen för verksamheten dvs. de kriterier vi fokuserar på för att nå visionen.

Betydelsen av både intern- och extern kommunikation är påtaglig, det kommer ställas höga krav på en kommunikationsstrategi som tydligt stöttar branschen. För FoU-gruppen kommer det vara avgörande för att kunna leverera rätt resultat som följer verksamhetens vision och värdegrund. En viktig möjlighet är att genom ett gemensamt nationellt initiativ positionera Sverige på den internationella marknaden för forskning och innovation, vilket är ett uttalat önskemål från regering och riksdag.

VISION OCH VÄRDEGRUND

FoU-gruppen tolkar fördubblingsprojektets vision och värdegrund genom att stötta initiativ som tydligt och mätbart bidrar till de övergripande målen, där FoU är en förutsättning för att utveckla verksamheten. En förutsättning för att lyckas är att man bedriver arbetet så att det skapar entusiasm och engagemang, ökar helhetsperspektivet och främjar kommunikation mellan människor.

SYFTE OCH AVGRÄNSNING

Resultatet av FoU-gruppens arbete ska på ett tydligt och självklart sätt bidra till att medvetandegöra nya forskningsröns betydelse och påverkan på branschen; exempelvis:

- Man ska kunna fatta mer välgrundade strategiska beslut
- Kunna möta hot och förändrade förutsättningar
- Hålla löpande koll på utvecklingen
- Få kunskap om möjligheter på marknaden
- Lära av andra branscher
- Ge underlag för utveckling och innovation

Det övergripande FoU-arbetet bör ge branschen inspel och kunskap om framtida drivkrafter/aktiviteter för ökat kollektivt resande. Slutsatser och underlag till strategiska vägval bör vara ett ledningens instrument för att driva verksamheten framåt och tjäna som inspiration och kunskapsunderlag.

Dessa drivkrafter/aktiviteter bör användas som urvalskriterier för kommande Goda Exempel som branschen vill lyfta fram.

FoU-arbete har också en naturlig koppling till både existerande och kommande utvecklingsprojekt som kommer bedrivas inom branschen. Resultaten bör ses som ett viktigt instrument för att bedöma vilka kommande utvecklingsprojekt som kan vara aktuella.

Kvalitetsuppföljningen blir en naturligt närliggande funktion. Resultaten av det som vi redan vet ger tillsammans med nya forskningsrön och kunskap om framtiden verksamheten underlag att fatta bättre strategiska beslut.

Vad ska vi göra?

FoU-gruppen ska övergripande inspirera till innovation och förnyelse samt ge underlag till nya utvecklingsprojekt samt definiera branschens kunskapsbehov som underlag för forskning och kunskapsutveckling. Detta innebär att:

- Identifiera och presentera förslag till forskningsområden
- Föreslå lämplig samverkansmodell genom att identifiera goda exempel på samverkan mellan Akademi och Praktik
- Ge förslag till hur forskningsresultat kan kommuniceras i olika kanaler

För vem ska vi göra det?

FoU-gruppen ska erbjuda branschens aktörer en mötesplats där man på ett enkelt sätt kan:

- Ta del av forskningsrön
- Inhämta eller lämna kunskap som bidrar till ett ökat kollektivt resande

MÅL

Målen för 2012 är:

- En väl genomarbetad lista med kunskapskällor som kan bidra till branschens förmåga att ge bättre förutsättningar för ökat resande. Resultaten ska bygga på vetenskaplig grund och /eller beprövad erfarenhet .
- En etablerad process med godkänd verksamhetsplan för FoU innehållande
 - Beskrivning av fokusområden som ska bevakas
 - Kommunikationsplan för resultat
 - Förslag till relevanta forum och nätverk som bör följas

Ett mer långsiktigt mål är att:

- FoU-gruppen uppfattas som branschens naturliga samtalspartner i frågor som rör FoU och kunskap om omvärlden och därmed blir en integrerad funktion i det framtida kunskapscentrumet

AKTIVITETER

Övergripande arbete för FoU-gruppen

- Kartlägga befintliga kunskapsbehov i branschen som underlag för forskning och innovation och föreslå lämplig samverkansmodell genom att identifiera goda exempel på samverkan mellan akademi och praktik
- Fortsatt fungera som en koordinerande aktör mellan branschen och befintliga och framtida Kunskapscentrum
- Verka för att sprida Goda Exempel samt att hitta former för utvärdering genom att ge förslag till hur forskningsresultat kan kommuniceras i olika kanaler, i arbetet ingår att presentera resultaten från dessa arenor i relevanta kanaler.
- Bidra till ett ökat engagemang för att ta in studenter i branschen och därmed bidra till både formell och informell samverkan mellan teori och praktik

- Genomföra en analys av den framtagna listan över FoU-projekt, samt utveckla modell för insamling och sammanställning av intressanta kunskapsunderlag från både forskning och andra intressenter
- Följa upp Vinnova-ansökan "Utmaningsdriven innovation" samt genomföra ett evenemang i syfte att identifiera framtidens drivkrafter för ökat resande
- Lämna ett remissvar avseende "komplettering av inbjudan att lämna strategier inför den kommande forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2012"
- Etablera en kontakt med Vinnovas nystartade "Forum för innovation och strategi inom transportsektorn"

Rekommendationer och förslag som vi ska kommunicera och följa upp

FoU-gruppen föreslår ett antal åtgärder för att kollektivtrafiken ska utvecklas med stöd av forskningsarbeten till att bli mer attraktiv och vara mer resenärskrivande. Det finns en mycket stor potential till förbättringar genom att utnyttja forskningsinsatser och den är självfallet angelägen att tillvarata. Gruppen har diskuterat följande förslag som också ligger i linje med ambitionerna för det blivande nationella kunskapscentrumet:

1. Ansträngningar bör göras för att minska gapet mellan forskarvärlden och kollektivtrafikbranschen. Lämpliga åtgärder för att uppnå det är att:

- "Värmlandstrafikmodellen" www.varmlandstrafik.se/r3 tillämpas i större utsträckning. Den modellen innebär att forskare arbetar "ute på fältet" tillsammans med representanter för kollektivtrafikföretaget.
- Stärka kunskapsöverföring mellan forskare och praktik, genom olika former för erfarenhetsutbyte. Det kan t ex handla om att forskare inbjuds till att få inblick i kollektivtrafikbranschen bl a företagets förutsättningar och utmaningar
- Åstadkomma en kompetenshöjning genom att personer verksamma inom kollektivtrafikföretag erbjuds vidareutbildning, bl a genom "Kunskapslyftet".
- Bransch- och arbetsgivarorganisationer inom kollektivtrafikområdet i ökad utsträckning pekar på vikten av att företagen har anställda med bred kompetens och varierande bakgrund.
- Särskilt kompetenta personer/konsulter används av kollektivtrafikföretagen som "länkar/översättare/katalysatorer" mellan praktik och akademi i större utsträckning.

2. Aktörerna uppmanas att sprida sina erfarenheter och därmed vinster eller mervärden av att ta in forsknings- och utredningsresultat i verksamheten. Respektive branschorganisation bör identifiera personer med relevanta erfarenheter

och utnyttja dem vid konferenser och dylikt för att prata om denna potential till företagsutveckling.

3. Flera kommunikationskanaler bör utnyttjas för att förmedla goda forsknings-exempel till kollektivtrafikföretagen. Det kan bland annat ske genom att:

- Branschen tar en mer aktiv roll i att förmedla forskningsexempel
- "Kunskapslyftets" olika arrangemang utnyttjas, där FoU-gruppen medverkar i planering och utförande av breddutbildningen samt också har till uppgift att genomföra olika sorters "inspirationsaktiviteter". Detta för att bidra till att öka kollektivtrafikbranschens attraktivitet och visa att branschen har ambitionen att vara modern, innovativ och intressant att arbeta inom

4. FoU-gruppen bör även fortsättningsvis fungera som katalysator, koordinator, pådrivare och stöd inom FoU-området för branschorganisationer, forskningsorganisationer m m.

5. FoU-gruppen är beredd att under år 2012 fortsätta som referensgrupp och aktivt medverka i arbetet med att etablera ett nationellt centrum för forskning och innovation i samverkan mellan bransch, samhälle och akademi för en kunskapsbaserad kollektivtrafik med fokus på storstadsregionerna.

ORGANISATION

En referensgrupp som kan fungera som stöd för FoU-verksamheten bör utgöras av personer som företräder relevanta aktörer, både från praktik och akademi. Dessutom skall det finnas resurser för att kommunicera resultat och rekommendationer.

EKONOMI/FINANSIERING

En rimlig kostnad för underhåll av aktuell lista över forskningsresultat estimeras till 5-10´/månad.

BILAGA 1: FÄRDIGA OCH PÅGÅENDE FOU-PROJEKT I URVAL

Denna sammanställning presenteras i form av en Excel-databas. Listan är övertagen av Trafikverket och Vinnova. VTI har fått i uppdrag att förvalta och löpande uppdatera innehållet.

BILAGA 2: ANGELÄGNA FORSKNINGSSOMRÅDEN

Följande områden är intressanta att följa och inhämta mer kunskap om:

- ✓ De ekonomiska aspekterna inom kollektivtrafiken behöver belysas mer grundligt. Det gäller såväl de företagsekonomiska som de samhälls-ekonomiska aspekterna. Frågan om hur framtidens kollektivtrafik ska finansieras är även angelägen att behandla mer i forskning.
- ✓ Frågan hur ett relevant utbud av kollektivtrafik ska formas som har potential att leda till en fördubbling bör bli föremål för mer forskning. Det är angeläget att belysa hur kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv för människor i gemen. Utgångspunkt ska vara de vardagliga behov och förutsättningar olika kategorier resenärer har samt hur de resonerar och agerar. Förekomsten av tilläggstjänster är för närvarande ganska sparsam inom kollektivtrafiken. Mot den bakgrunden är det av värde att mer få belyst vilka tilläggstjänster för resenärerna som är intressanta för att kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv. Med forskning bör belysas hur ett utökat kollektivt resande uppnås med hänsyn till de kapacitetsproblem som bl a finns inom järnvägen.
- ✓ Det är viktigt att ytterligare beforska frågan om kollektivtrafikens styrning och organisering. Vilka förbättringsutrymmen finns och hur ska de kunna utnyttjas?
- ✓ Frågan hur resenärer och andra relevanta aktörer kan involveras på ett meningsfullt sätt i kollektivtrafikplaneringen bör beforskas mer. I det sammanhanget är det viktigt att belysa frågan hur framtidens kunder vill styra och påverka kollektivtrafiken.
- ✓ Den 1 januari 2012 börjar den nya Kollektivtrafiklagen tillämpas. Statsmakterna har uttalat att ett syfte med den nya lagstiftningen är att resenärerna ska vara mer i fokus och att lagstiftningen ska bidra till ett ökat kollektivt resande. Det är viktigt att effekterna av lagen följs upp och hur den överhuvudtaget fungerar. Det gäller bl a de krav som finns i lagen om upprättande och samråd kring de trafikförsörjningsprogram som de Regionala Kollektivtrafikmyndigheterna ska lägga fast.
- ✓ När det gäller utformningen av planerings- och beslutsunderlag för kollektivtrafikens utbyggnad är det angeläget med mer forskning. Hur får man t ex användbar restid, långsiktiga stads- och regioneffekter och jämställdhet att slå igenom i de samhällsekonomiska kalkylerna? Hur bör samverkan/kopplingen mellan kollektivtrafik och andra resätt (gång, cykel, privatbil) utformas i ett "hela resan perspektiv"? Vilka är de bästa samverkansformerna för att få en positiv stads- och regionutveckling med en attraktiv kollektivtrafik?

- ✓ Samspelet mellan kollektivtrafiken och Sverige som attraktivt turistmål är intressant att få mer behandlat i forskning. Hur bör t ex kollektivtrafiken utvecklas för att bidra till turistnäringens fördubblingsmål (turistnäringen har som mål fördubblad omsättning till år 2020)?
- ✓ FoU-gruppen anser att en aktuell, systematisk genomgång av kollektivtrafikens utveckling i andra länder vore värdefull. En sådan genomgång bör belysa vilka goda idéer från andra länder som kan bidra till fördubblingen av det kollektiva resandet och på sikt en fördubbling av kollektivtrafikens marknadsandel i Sverige.
- ✓ Frågan om samarbetsformer mellan forskarvärlden och kollektivtrafikbranschen och dess företag har behandlats ovan av FoU-gruppen. Det är viktigt att genom forskning få frågan om utveckling av samarbetsformer ordentligt genomlyst.